

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasásos petisor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hírtételek 100 szög 2 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szög után 1 frttal több.

Isten uja.

Az 1867-iki kiegyezés megadta Magyarországnak önálló rendelkezés jogát.

Az akkori kormány élén álló férfiak szabadság és igazságszeretők voltak, s tisztességökhöz a gyanu árnyéka sem férhetett.

Hatalmas cselekvési vágy hevítette keblüket, mert forró óhajuk volt beheszteni a közelmúlt idők ütötte sebeket, s új alkotások által helyrehozni, s pótolni egy évszázados elmaradottság hiányait és hibáit.

Munkakedvők és buzgóságuknál csak idealizmusuk volt nagyobb.

De bármennyire nyilvánvaló volt nemes gondolkodásuk és hazaszeretők; bármennyire közismeretes volt, hogy a nemzet elhanyagolt közgazdasági és kulturális viszonyain rögtön segíteni, s évtizedek mulasztásait azonnal helyre hozni nem lehet: hatalmas s könyörtelen ellenzékkel kellett megküzdeniök, s szinte bámulni lehet, hogy néhány év alatt annyit tudtak alkotni, mint a mennyiről az 1867. 74. évi törvények tesznek fényes tanúságot.

Ezen könyörtelen s a kormány cselekvését rendkívül gátló ellenzéknek lelke s fővezére volt: *Tisza Kálmán*.

Az ország csodálkozott azon, hogy a

bihari aulikus és erőszakos adminisztrátor fia oly heves harcot folytat a kiegyezés ellen, s oly mérgesen lép sorompóba a függetlenségi elvekért.

De nemsokára lehullott a fátyol, s kislult, hogy Tisza Kálmán az apja fia: önző és erőszakos.

A régi Deák-párttól ő vette át az ország kormányzását, s az ő vezetése alatt fokról-fokra sülyedtünk oda, a hol ma leledzünk.

Ő nem csak a bihari pontokat akasztotta szegre, hanem a politikai tisztességet is; mert hatalmi vágya határt nem ismert. Csak a kitűzött célt tartotta szem előtt, s azért a szerint válogatta meg embereit. Neki mindegy volt, akár Bokross Elek, akár Móricz Pál, csak hasznukat vehesse.

Hatalmaskodásának végkifejlődése s betetőzése volt a Bánffy-korszak, melyben ő a Mefisztó szerepét játszotta.

Erőszakos természete mellett kiváló tulajdonsága volt még, hogy a katolikusokért nem igen rajongott, s ezt különösen a Bánffy-kormány alatt juttatta érvényre.

S csodálatos, hogy az az erkölcsi sülyedés, azok a minden emberi érzést nélkülöző jogtiprások és erőszakoskodások, melyek a választásoknál és a válasz-

tók névjegyzékeinek összeállításánál oly sokszor voltak szemlélhetők: csak gyarapították a Tisza vezetése alatt álló ugynevezett szabadelvű pártot, s nem csak a világi katolikusok, hanem még a klerus tagjai közül is oly számosan szegődtek el ezen erkölcstelen rendszer szolgálatába, s epedtek a hatalmasok kegyéért és pártfogásáért.

A független gondolkozású férfiak már-már kétségbe estek, s elvesztették a reményt, hogy ezen rendszer valaha megváltozzék.

S ime: a képviselő-választások alkalmával oly kegyetlenül levert s megapadt törpe ellenzék összeáll, szembeszáll a három millió forintot összevásárolt s a hatalom hallatlan törvénysértései által összetoborzott hatalmas szabadelvű párttal, s összetartó, becsületes küzdelmével három hónap alatt — mint a kis Dávid az óriás Goliátot — leveri a Tisza-uralmat, megbuktatja Bánffyt oly csufosan, a hogy még magyar miniszterelnök soha meg nem bukott, s halálos sebet ejt az erkölcstelenség rendszerén, mely mint lidércnyomás már közel huszonöt éve nehezedik a nemzetre.

Ez az Isten uja.

Az ellenzéknek magatartása az egész három havi elvi harc alatt oly nemes és

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Tizenkét utas.

— Andersen meséje. —

Csunya hideg idő volt, fényes csillagos éjszaka, legkisebb szellő sem mozdult. — Bumm! — most fazekat vágtak egy ajtóhoz. — Bumm! most lőttek az új év tiszteletére. Mert Szilveszter-este; éppen most ütötte a tizenkettőt.

Postakürt riadása hallatszik, jött a postaköcsi. A nagy személyszállító kocsiban tizenkét személy ült, minden hely el volt foglalva, több már nem is fért a kocsiba.

— Éljen! Éljen! — hallatszott a kivilágított ablakokból; jeléül, hogy bent ünneplik a Szilveszter-estét, s poharak, billikomok koccintásával ünneplik a jelentkező új esztendőt.

— Tartós egészséget, állandó boldogságot, kedves feleséget, sok pénzt, semmi gondot!

Bizony így kívántak jól egymásnak, s még egyszer csengett a pohár. A postaköcsi megállott a város kapujánál, mert ez még akkor történt, mikor a városoknak kapujok volt.

Micsoda utasok voltak? Mindegyiknek paszszusa volt (még akkor kellett) és málhája. Aján-

déket hoztak neked is, nekem is, sőt minden embernek, a ki a városban volt. Kik az idegenek? Mit akarnak? Mit hoztak?

— Jó reggelt! — mondá az őrségnek a kapunál.

— Jó reggelt! — viszonzá emez, mert már elütötte a tizenkettőt.

— Neve? Foglalkozása? — kérde az őr a legelsőt, ki a kocsiból kilépett.

— Nézze csak a passzust, — mondá a megszólított. — Én vagyok én. — Csakugyan egész ember, nagy medvebőr bundába takarva, lábain prémes szegélyű bagaria csizma.

— Én vagyok az az ember, a kibe annyian helyezik reményöket. Jer holnap, majd új évi ajándékot hozok. Csak úgy dobálom a forintot meg a hatóst; ajándékot osztogatok, adok bálakat, teljes 31 bált, több éjszakával nem rendelkezem. Hajóim befagytak, de irodámban jó meleg van. Nagykereskedő vagyok, s a nevem Januarius. Csak számlák vannak nálam.

Ekkor jött a másik, egy bolondos fickó, tréfás estélyek, álarcos bálók s minden kigondolható mulatságok bohókás rendezője. Málháját egy nagy hordó képezte.

— Ebben a bőjti estékre sok mulatság van felhalmozva, — mondá ő. — Mulatni akarok s

másokat szórakoztatni, mert magam vagyok a legrövidebb életű az egész familiában. Én csak 28 napot élek, nagy nehezen közbe szurnak még egyet. De ez aztán az egész. Éljen!

— Ne kiabáljon úgy, — mondá a kapuőr.

— Kérem, nekem szabad — válaszolá az idegen, mert én Carneval hereg vagyok s nevem Február.

Most jött a harmadik. Ugy nézett ki, mint a megtestesült éhhalál, de azért a fejét fenn hordozta, mert rokonságban állott a „negyven lovaggal”, s azonkívül időjós is volt. Az ugyan nem valami zsiros hivatal, de éppen azért dicserzte mindenki előtt a bőjtöt. Felszerelése egy ibolya-csokorból állott, melyet gomblyukban viselt.

— Marcius mars! — kiáltá a negyedik és rugott az előbbin egyet. — Be az őrszobába; ott püncs van, meglehet szagolni. — Pedig nem volt igaz, csak áprilist akart vele járítani. És ezzel bemutatkozott a negyedik legényke.

Vidám lényé megtetszett mindjárt az első tekintetre, mindazáltal nem sokra ment, de sokat ünnepelt. — Kedvem napról-napra változik — mondá hetykén. Eső, verőfény, kihurcolkodás. Én hurcolkodási biztos vagyok. Nevetek, sírok is egyszerre. Ládámban nyári ruha van, de ostoba-

méltóságos volt, hogy megnyerte az uralkodó rokonszenvét is. A végsőre elszánt harc, s mégis békülékenység; halálos gyűlölet a Tisza-Bánffy rendszer ellen, s mégis a legtisztább önzetlenség: ez jellemezte a magyar ellenzék küzdelmét, mely méltó helyet fog foglalni a magyar történelem legszebb elvi harcai közt, a melyen a késő kor fia is lelkesedni fognak.

Ezen nemes magatartás arról győzte meg ő Felségét, hogy a magyar ellenzék a míg egyrészt szigorúan ragaszkodik az ország alkotmányához, másrészt biztos és hű támasza a trónnak, s a mit követel: az egyedül a törvények tisztességes megtartása.

A király meghallgatta az önértékes szót, és szakítva a Tisza s Bánffy-klikkel; a régi Deák-párt egyik leglelkesebb hívére, Deák Ferenc unokaöccsére, Széll Kálmánra bízta most a kormányelnökséget.

Husz éve már annak, hogy Széll Kálmán a politikában passzív szerepet játszott. Hogy most az ügyek élére áll, az teljes rendszerváltoztatást jelent, s azt mutatja, hogy a régi Deák-párt szelleme tér vissza az ország közéletébe.

Mi, a kik már régóta epedünk egy szebb kor után, megnyugvással s örömmel üdvözölhetjük a politikai életnek ilyen jobbra fordulását.

De legyünk óvatosak.

A megyékben a közigazgatás élén ott maradnak a Tisza és Bánffy tanítványai. Ezek az urak bizonynyal behúzzák karmaikat, csak hogy a ki már a zsarnokság mézét megízlelte, nehéz annak a jogot tisztelni, a törvényt megtartani.

Bármily édesek lesznek tehát, s bármily barátságosan közelednek majd felénk, álljunk résen, s ha viszont mi is barátságosan fogadjuk közeledésüket, éber figyelemmel kísérjük működésüket, s elveinkhez híven ragaszkodva őrködünk a magunk s a nép jogai felett; mert biztosra

vehetjük, hogy azok, a kik a nyitrai, várnai stb. választásokat lejátszani, s a keresztény választókat a névjegyzékből ezrivel kiküszöbölni voltak képesek, ezentul csakis azért, hogy eddigi eljárásukat szebb színben feltüntessék, a lehetőség szerint folytatni fogják megszokott módszerüket.

Szálljunk tehát velök szembe mindennütt, a hol az a jog és igazság érdekében szükségesnek mutatkozik. Bátorságuk most már ugyanis alább száll, karmuk nem lesz többé oly éles, s az igazságot tisztességes s kitartó küzdelemmel velök szemben könnyen juttathatjuk diadalra.

A jószágos Isten ujját lássuk a dolgok jobbra fordultában, mely arra int, hogy ne hagyjuk magunkat többé a Tisza-féle emberektől hipnotizáltatni, hanem a törvényekhez szigorúan ragaszkodva, követeljük mindenkor és segítsük elő tiszta szívvel s önzetlenül a jog s igazság győzelmét, s védjük meg az által a haza s a keresztény nép igaz érdekeit. — *ef.*

A becsületes Széll. Mult hétfőn, hogy köztudomásra jutott a felség elhatározása, hogy Széll Kálmánt bízta meg az elbocsátott Bánffy helyett a miniszterelnökséggel, nagy lett az öröm mindenfelé, pártkülönbség nélkül. A lovagias magyar, kibén ezt az erényt az utolsó időszak alatt elnyomni akarta egy lelketlen zsarnok, fellelegzett, nem nézte a pártkülönbséget, csak azt látta, hogy egy „becsületes“ férfi fogja ezentul irányítani az ország kormányát s ez elég volt neki arra, hogy örüljön. A becsületes szó varázserővel hatott. Igen, mert demoralizált hazánkban se Solonra, se Likurgusra, csak egy Arisztidesre van szüksége most, hogy újból lábra keljen. Széllben pedig ezt gyanítjuk, ezt reméljük mindnyájan. Vörösmarty leányának, Ilonának, tehát egy becsületes magyar ember gyermekének férje; Deák Ferencnek, tehát egy legbecsületesebb hazafinak unokája — úgy sejtjük, úgy reméljük — más, mint becsületes, jogtisztelő, emberi érzésű ember nem lehet. A levegő, melyben nevelkedett, tiszta volt; azon emberek, a kiknek környezetében nevelkedett, nem voltak modern svindlerok. Hát nagy a mi gyönyörűségünk egy ilyen férfiban, kitől tiszta kezét, a korrupció-irtást, és példás jellemet, mely sokat vonzzon magához, várunk.

ság volna felvenni. Itt vagyok, s hogy feltűnést keltsek, selyem harisnyát és muffot viselek.

Most egy hölgy lépett ki a postakocsiból. — Május kisasszony! — mondá magát bemutatva. Csodálatos, selyem ruhában és kalocsniban jelent meg. Szoknyája füzöld selyemből volt varva, hájában kóköröcsin virág, s oly erősen illatos volt, hogy a kapuőr tüszentett tőle. — Kedves egészségere! — mondá a kisasszony ki csinos volt, s hozzá nagyszerű énekesnő; nem olyan, minőt a színházban láthatni, hanem milyen az erdőben található.

— Most jön az asszony, ifju menyecske, — kiálták a postakocsiból, s csakugyan, kecses, büszke, deli nő lépett ki belőle. Ez a leghosszabb napon ad lakomát, hogy a feltálat ételeket mind meglehessen enni. Mójában volna ugyan külön kocsi is utazni, de egyszerre jött a postával a többiekkel, hogy ne tartsák büszkének. Egyedül nem utazott, hanem öcsésének, Juliusnak társaságában.

Ez testes fiatal ember volt nyári öltözetben, fején széles panama-kalappal. Málhája igen kicsi, nagyon is terhére volna a nagy melegben. Csak fürdő-köpenyben és uszónadrágban volt, az meg nem igen sok.

Most Augusztus anyó következett, gyümölcs-

árusnő nagyban, több halszekrény tulajdonosa, parasztasszony krinolinban. Kövér és forró és mindenkinél ott volt, maga hordozta a sörös hordót a piacon az emberekhez. „Arcának verejtékével eszi az ember a kenyerét,” ez volt jelszava. Így van megírva a szentírásban; „de amellet lehet még valami erdei kirándulást, vagy őszi lakomát esapni.” Anya volt.

Most ismét egy férfi jelent meg, foglalkozására nézve festő. Mestere a szinezésnek. Ezt megtudta az erdő, a falevelnek színt kellett cserélnie, de neve a saját hátrányára. Az erdő vörnyeges, sárga, barna lett. A mester fűtyült, mint egy fekete rigó, azonnal megjelent egy mozgékony munkás, ki a barna, zöld komlófolyondárt a sörkancsója köré fonta.

A pipere iránt mindig nagy hajlandósággal viseltetett. Most itt állott festékes fazekánál, ez volt összes podgyásza.

Ezután a földbirtokos következett, a kinek csak a vetésen, szántáson, földmívelésen jár az esze, no meg kissé a vadászatra is gondol. Kutyája, puska volt vele, zsebe tele dióval, minduntalan roppant egyet-egyet. Rengeteg sok mállhat cipelt magával, többi közt egy angol ekét is. Minden beszélgetése a földmívelés körül forgott, melyből azonban nem lehetett sokat érteni, mert

Ezt és nem egyebet. Nem tudjuk elhinni, hogy a politika fertelmes játéka elrontották volna Deák unokáját, ellenkezőleg hisszük, hogy egy második Deák-korszakot, mely pokolba kergeti a Tiszák szellemét, fog felidézni. És az ország ismét bővelkedni fog a jobb erkölcsökben, nem hitvány szolgálókat, de férfiakat fog nevelni, kik nem a hazát szívni, kizsákmányolni, de a hazát önzetlenül szolgálui, fogják tartani hivatásuknak. Mert a kormányelnök jelleme, jó példája döntő a többiek magatartására — mindig. Ilyen hitben, ilyen reményben üdvözöljük Széll Kálmánt s meghajtjuk zászlónkat előtte. Adja Isten, hogy ez egyszer ne csala kozzunk, hanem a haza jobb korszakát lássuk felvirágozni!

A nyitrai takarékpénztár közgyűlése.

E hó 12-én sokkal gyorsabban és csöndesebben folyt le a nyitrai takarékpénztár közgyűlése, semhogy már ezelőtt évek óta. Az üzleti eredménynyel, mely 1184 frttal volt az 1897. évinél kisebb, behatóan senki sem foglalkozott.

A részvényesek közönynyel vették, hogy a takarékpénztár betétei 180,000 frttal, a jelzálog-kölcsönök 46,000 frttal, a kézzizálog-kölcsönök 18,000 frttal, a szeredi fiókintézet állaga 96,000 frttal emelkedett, ők csak azt fogadták szívesen, hogy az osztalék ez idén is 20 frt, a mi a részvény jelenlegi forgalmi értékéhez viszonyítva, évi 6% kamatozásnak felel meg.

Főszállalás tárgyát csakis a takarékpénztár új üzletága: a termény és áruraktár, képezte.

Az igazgatóságának évi jelentéséből tudjuk, hogy a nyitrai takarékpénztár Nyitra városától összesen 3250 négyszög ölnyi területet vett meg a vasuti pályaudvar mellett, ölenkint 80 krjával. — Mayer Károly építész-mérnök tervei szerint 31,806 frtra vannak az építkezési költségek előirányozva, s az építkezéssel július hó végeig kellene készen lenni, mert az igazgatóság az üzemet már folyó évi augusztus 1-én akarja megkezdeni.

A közgyűlésen úgy dr. Pereszélyi Henrik, mint Grünfeld Nánán részvényesek joggal intéztek kérdést az igazgatósághoz, és joggal mondták Mercader Ede vezértitkár fölvilágosító választát hézagossnak. A vezértitkár ur feleletéből nem lehetett kitudni sem azt, hogy a takarékpénztár mennyi tőkét fordít beruházás és fölszerelésre, sem azt, mennyi pénzt szándékozik forgalmi tőkeképen az új üzlet számlájára fordítani? S nem lehetett kitudni: ki fogja kezelni a raktár áruit, és miképen lesz berendezve a kereskedelmi pénzüzem?

az utána jövő folyton köhécselt s mindig az orrát fuja. A ki most következett, Novembernek hívták.

Nánás, rettenetes nánás volt, úgy hogy zsebkeendő helyett egész lepedőre volt szüksége. S mégis szeretik a szolgálók — mondá ő. A meghülés majd elmulik, mikor hozzá fog a favágáshoz, és meg is teszi, mert hiszen céhbéli favágó. Az estéket korcsolya csinálással tölti, mert tudja, hogy néhány hét múlva e könnyű talpvasnak nagy kelendősége lesz.

Most az öreg nagymama következett kezében parázs-fazékkal; didergett, de szeme, mintegy két csillagpár sugárzott. Másik kezében virágserepet vitt, benne kis fenyővel. — Ezt ápolom és megvárom míg karácsonyig megnő, úgy hogy a padlótól a boltozatig ér, s égő gyertyákkal, almával, dióval s csecsebecsével lesz megakva. A parázs-fazék melegt mint egy kályha, zsebeből előhuzom a mesekönyvet s felolvasok belőle a gyermekeknek, úgy hogy a gyermekek a szobában elcsendesülnek, de felevenülnek helyettők a fán a babák, és az a kis viaszangyalka a fa tetején megrázza aranyos szárnyait, leszáll a csucsról és a szobában mindenkit, kicsit, nagyot egyaránt megcsókol. Még azokat a kis gyermekeket is, kik oda kin az ablak alatt a betlehemi csillagról karácsonyi dalt énekelnek.

Dr. Pereszlényi és Grünfeld részvényesek azonban ne vegyék rosz néven a vezértitkárnak és az egész igazgatóságnak e kérdésben begombolkozását. Nem lehet ilyen üzletet nyílt kártyákkal csinálni, ha csak egy kis üzleti rutin is van a vezetőkben, mert ha előre föltárnak minden részletet, annál könnyebb megnehezíteni a sikert.

Azon föltevést, hogy dr. Pereszlényi és Grünfeld részvényesek a gabonakereskedők érdekei által vezéreltetve és azok által fölkérve beszéltek, nem kell ugyan elfogadni, de annyi mégis bizonyos, hogy a terményáru raktár első sorban a gabonakereskedelem terén van hivatva üdvös változásokat idézni elő.

A kinek szemei vannak, az látja, hogy mi történik most nemcsak a gabona-uzsorról panaszkodó délmagyarországi nép között, hanem minálunk is az egész felvidéken.

Legyen valaki még oly szemita vagy antiszemita, be kell vallania, hogy az egész gabonakereskedés a zsidók kezében van.

A falusi korcsmárosok, a falusi szatócsok, az mind csak mellékesen foglalkozik a nyílt üzlettel, főüzlete a gabona-uzsora.

A zsidó regalista csak úgy ad kölcsön a parasztnak pénzt és csak úgy hitelez neki pálinkát vagy más italt, ha gabonában fizeti vissza. A zsidó szatócs is ad hitelbe gyertyát, gyufát, petróleumot, lisztet stb., de csak úgy, ha gabonában fizeti a vevő új terméskor vissza.

De ne gondoljuk ám, hogy a zsidó a hitelbe adott árunak az igazi értékét kívánja a megengedett kamatokkal. Dehogy! Ha a parasztnak pénzben akarná az adósságát visszafizetni, akkor ugyan nem adnának neki hitelbe semmit. Ők úgy csinálják a „geschäftet”: adok neked — mondjuk február—május havakban — egy métermázsza buzára 4 frtot, egy métermázsza árpára 3 frtot; a a hány 3—4 frt, annyi métermázsza gabona augusztusban. A ki nem fogadja el a kikötést, az nem kap se hitelt, se kölcsönt.

Mikorra a parasztnak lecsépeli az ő kis termését, a néhány holdas birtokos, meg a zselér, az arató, a béres, akkorra jön a zsidó a zsákokkal és viszi a gabonát. A parasztnak rendszerint nem marad semmi. Néhány hónapon át tengődik a babjából, krumplijából, kukoricájából, s azután csinálja a zsidóval újra. És így marad a nép örökké a kis zsidók körmei között, kik viszont a nagy zsidóknak páriái.

A falusi zsidócska összeszedi a gabona-uzsora eredményét, és behozgatja a városba, itt eladja Zweignak, Löwbeernek, Kleinnak, Engelnek,

— A kocsit most tovább mehet — mondá a kapuór, — a tucat teljes, hadd jöjjön most más postakocsi.

Előbb a tizenkettő lépjen be — kiáltá az őrség kapitánya. — Mindig csak egy jöjjön egyszerre. Az utlevelet megtartom magamnál; mind-egyike egy hónapig érvényes. Mikor az letelt, akkor rá fogom írni, hogy mikép viselte magát. Január ur, lépjen be kérem!

Ez belépett.

Egy év múlva megmondom neked, hogy ez a tizenkettő mit hozott neked, nekem, meg mindnyájunknak. Most nem tudom, és még ők maguk sem tudják.

Sziporka.

Az első kihallgatás. A bájos baba először lépi át a rettentőnek vélt iskola küszöbét. Ott a szigorú kisasszony, bár szeliden mosolyog, mindjárt szigorú vallatóra fogja, amire pedig pontosan kell válaszolni.

— Hogy hívják, kis leányom?

— Petre Babika.

— Hát a papját hogy hívják?

— Petre Péter apuka.

— Milyen az anyanyelve?

— Piros! — feleli rá a Babika minden habozás nélkül.

Friedmannak stb. olyan áron, a milyent ezek szabnak.

Igy van ez Nyitrán is. Ha Engel József kiadja a jelszót, hogy ő a buzáért nem ad csak 8 frtot, a kis zsidó ennyit sem mer adni, de nem is adhat, mert fél és mert annyi pénze sincs. Hiszen ha összeszed néhány métermázsát, ő is csak Engelnek adja el; ritkábban Kohnnak vagy Faithnak, mert ezek már gyöngébb vevők.

Ha már most a takarékpénztári terményraktár és üzlet sikerül, akkor a kisebb mennyiségben eladók nagy része oda fogja vinni a gabonáját, mert tudja, hogy ott nem csalják sem a mázsán, sem a minőség utólagos kifogásolása címén és tudja, hogy jobb árat fizetnek, mert kisebb haszonnal elégednek meg. És ha a kezelés pontos és lelkiismeretes lesz, ha — kivált eleinte — az árak kérdésében a gazdák tisztességes bánásmódról győződnek meg, akkor a takarékpénztár jó üzleteket fog csinálni, s a kis gazdák, sőt a nagyobb birtokosok is szívesen lesznek üzleti ügyfeleivé.

Az országban van már 70—80 ilyen terményáru-raktár, s a legtöbbnek sikerei vannak, miért ne lehetne sikere a gabonakereskedelem olyan jelentős pontján, mint Nyitra?

Es ha a takarékpénztár ügyét — a miu kételkednünk nem is szabad — fölkarolja az ország vidéki egyletei között most már igen jó hírnévnek örvendő gazdasági egyesület, akkor ezen új vállalat áldás lehet az egész vidékre.

Mi örömmel üdvözöljük ezen új vállalatot, és ha a vezetők óvatosan és ügyesen járnak el, szép jövőt jósolunk neki. *Gazda.*

Levelezés.

Kiszuca-Ujhely, 1899. febr. 20.

Tisztelt Szerkesztő úr!

F. hó 18-án tizenkét, nagyjából régi kiszuca-ujhelyi viseletre valló ezüst gombos ruhába öltözött polgár jelent meg Zsolnán, kik Szmida Kálmánt, ujonnan kinevezett plebánusukat üdvözölkék, s őt a várva-váró hívek körébe kísérjék. Szmida Kálmán 1/2 órákor a gyorsvonattal megérkezvén, Czvincsek János adminisztrátor által a váróterembe bevezettetett, hol őt Kollárik Ignác egy ezüst láncsal mellé összekapcsolva, ezüst gombos mentébe öltözött jómódú kiszuca-ujhelyi polgár a többiek nevében üdvözölte. 1/4 órákor érkezett a vonat Kiszuca-Ujhelyre, hol a vasuti állomáson már ezernyi nép várta új plebánusát. Itt a járási főszoigabíró Haydin Imre üdvözölte őt, mint „a nyitrai megyés püspök úr békés intencioinak jövendőbeli terjesztőjét a kiszuca-ujhelyi plebánia területén.” Szmida Kálmán lelkesedéssel áthatott válasza alatt nem egy könnyű rezgett a hallgatók szemében, melyeket a szívből jövő s a kiszuca-ujhelyi keresztény hívő nép szívéhez intézett szavak sajtoltak ki.

A fekete kabátos kiszuca-ujhelyi polgárság s ünnepi ruhába öltözött asszonyok és a szomszéd községek halénás népe tarka vegyülékbe olvadt össze a zászló-díszit öltött házsorok között; miközben a nagy harang szokott méla hangja zúgott jövendő ura felé. Csak lassan ért a menet a városka főteréhez, melynek bejáratánál ékesen feldíszített díszkapu várta az érkező ünnepeltet, s itt a községi bíró Vondrácsék Gyula, üdvözölte a község nevében új plebánusát.

A néparadat hullámozva nyomult előre a plebánia s a templom közti térre; hol az elemi iskolák növendékei várták tanítóik élén az új lelkiatyát. Lassan kibontakozik egy piros pozsgás fiúcska a társai által képezett sorból s jó magyar kiejtésre valló beszéddel üdvözölte társai nevében az új lelkipásztort, mire egy fehérbe öltözött leányka átadta az élővirágokból készített csinos csokrot. Azután Czvincsek János eddigi adminisztrátor a szív őszinteségéből fakadó szavakkal üdvözölte az érkezőt. Üdvözölte őt mint a kiszuca-

ujhelyi nép jövendőbeli atyját, vezérét s hív tanácsadóját. Szmida lelkes válasza után az egész tömeg könnyes szemekkel a templom felé indult, hol az új plebános az oltár zsámolyán leborulva, rövid imát röpitett isteni mesteréhez.

1/6 órákor a kath. kört látogatta meg, hol a nagy számban összegyűlt tagok élén Gasparez Ignác elnök üdvözölte.

Este az egész városka kivilágított, s tarack lövések hatalmas hangjai közepette 7 órákor megindult az új plebános tiszteletére rendezett fáklyás menet a plebániai épület felé, s ekkor Hlucsil Kajetán községi jegyző, szép szavakkal üdvözölte a plebánia új lakóját. A plebános szívéhez szóló szavakkal megköszölvén az ovációt; a fáklyás menet bejárván még a városka utcáit, feloszlott.

Ezekben adtam hű képét a kiszuca-ujhelyi új plebános fogadtatásának Kiszuca-Ujhelyen. A nép, mely kezdetben méltán annyira Czvincsek mellett foglalt állást, most belenyugodva a megváltoztathatlanba, Szmida Kálmánt ölelte keblére mint új plebánusát.

Spiagudris.

Szakolea, 1899. febr. 22.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Már nem bírom visszatartani tollam, hogy meg ne írnam városunk napi eseményeinek oly részletét, mely megütközést kelt minden jóra való katolikus ember lelkében.

Mezei Ferenc-a nemrég meghalt itteni plebános-prépost helyének betöltéséről van szó. Ezen plebániai beneficiumra nézve maga a város a patronus, ő adja a pályázók közül valamelyiknek a praesentát, s ezen jogot a képviselő-testület gyakorolja.

Több pályázónk van, ezek között Agnelli József az európai hírvé csári plebános, az ő jó nevével; dr. Okanyik Lajos, a lelkes, művelt fiatal pap, Lelkes Adolf lakácsi plebános, pedig az ő korteskedésével tűnik ki.

Mi szakolcaiak csak most kezdtünk érdeklődni Lelkes Adolf urnak multja és érdemei iránt, és csak most tudtuk meg, hogy ő neki magának érdemei absolute nincsenek.

Tanár volt régente a nagyszombati gimnáziumban, s onnét Lakácsira vonult vissza, a hol mostanáig lelkészkedik. Sógora Szulyovszky Gusztáv orsz. képviselőnek, a ki a főispánnak bennfentese, és testvére Lelkes Zsigmond közgyám-
nak, a ki egyuttal nyugdíjas főbíró, és nemcsak Szulyovszkynak, hanem Szalavszkynak is jó barátja.

Ez a Lelkes Zsigmond ur most megjelent Szakolcán, bejárta a városi képviselő-testület tagjait, és azon bázison korteskedett az ő őcsce mellett, hogy a főispán Lelkes Adolf mellett van, — a főispán Lelkes Adolfot akarja, — a főispán küldötte őt Lelkes Zsigmondot korteskedni, ergo szavazzanak az őcscsére.

Ezen eljárásom itt mindenki megütközött, mert a simoniával határos korteskedés lealacsonyítja vallásunkat, és veszélyezteti a plebánosi tekintélyt.

A boldogult Mezei elég nagy mameluk volt, de a politikát nem használta föl a vallás kérdéseiben.

Ha igaz, hogy Lelkes Zsigmond urat a főispán küldötte ide korteskedni, akkor jobb lett volna a főispán urnak a tapolcsányi közgyámi hivatalt megvizsgálni, s a szakolcai plebánia helyett a tapolcsányi közgyámi hivatallal foglalatoskodni.

És ha Lelkes Adolf ur ilyen uton-módon akar a mi plebánosunk lenni, akkor jobb lett volna a lakácsi ismeretlenség homályát föl nem bolygatni.

A mint a katolikus önértet jelei mutatják, a titkos szavazás eredménye Lelkesék, s így a főispánnak is kudarca lesz. — Vederemo. r. l.

Ertesitem — lapunk zártakor kapjuk a hirt — hogy a ma megejtett szavazáson Lelkes két szótöbbséggel szakolcsei plebánosnak választott. — Legyen meg, tesszük hozzá, de el nem hallgathatjuk, hogy az ilyen politikai szagu lelkeszi választások csalódásokkal szoktak járni a választókra és nem egyszer a megválasztottra is, mint nem egy példa bizonyítja. Ne zavarjuk össze a lelkek üdvét és a lelképásztorkodást a megyei polgári adminisztrációval. Szerk.

A nagy-tapolcsányi takarékpénztár és kaszinó.

Nagy-Tapolcsány, 1899. febr. 23.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Városunknak, ennek a kis Jeruzsálemnek intelligens publikumát most a cimben foglalt két egyelet foglalkoztatja. A takarékpénztár csak látszólag csendes: azok a hullámok, melyeket Ocskay László urnak igazgatóvá választatása, és még inkább lemondása földézett, lecsillapultak, de az intézet sorsa még mindig bizonytalan.

Most már senki előtt sem titok többé, hogy Ocskay László lemondásának komoly okai voltak.

Az itteni zsidók szorgalmasan terjesztették a hirt, hogy Ocskay ur keveselte a fizetést, hogy feltette a nyugdíját, és hogy nem birt megfelelő lakást kapni. De lassan-lassan csak kiszivárogtak a valódi okok, melyek a keresztény népre bosszantók, a takarékpénztár sorsára pedig szomorúak.

Ocskay László ur lemondott, mert Felsenburg olyan praepotentiával lépett föl ellene, hogy az összeütközés bizonyos, az együttműködés pedig lehetetlen volt. Tájékozódott Ocskay ur az iránt, hogy a takarékpénztári igazgatóság izraelita tagjai már legközelebb többségben lesznek, mert az elhalt Gemeiner Mór igazg. tag helyébe a közgyűlésen ismét izraelitát fognak választani. Ekkor pedig az új igazgatót a zsidó többség Felsenburg kedvéért majd kifüstöli.

Es tájékozódott Ocskay ur a felől is, hogy a takarékpénztár könyveiben egészen megbiznia nem tanácsos, hanem azokat előbb alapos átvizsgálás és megrostálás tárgyává kell tenni. Ettől pedig borsódzott sok embernek a háta, mert — sok költségbe kerülne ez a munka.

Az igazgatóságnak keresztény tagjai, ezek mind köztiszteltben álló férfiak, hanem a másik fellel újat huzni nem akarnak, vagy nem mernek.

Gróf Nyáry Rudolf ur, az új direktor, kitűnő ember, de jó lesz ha vigyázni fog Felsenburgra, mert ez bizony kinullazza őt, akár így, akár úgy. Vagy pariroz neki mindenben a gróf ur, s akkor a felelősség nem Felsenburgé, vagy nem pariroz, s akkor a zsidók majd gondoskodnak róla, hogy kielehessék.

E hó 28-án lesz a közgyűlés. Azt mondják csak egy érdekes fölszólalás lesz, ez pedig az ügyész dolgait fogná bolygatni.

Panasz van ugyanis, hogy az ügyész gyári módon adja be és hajhászsa az egész vidék veszedelmére az ingatlan árveréseket. Most több mint 200 ilyen árverési ügye van folyamatban, és ő a saját érdekében tulhelyezkedik azon, hogy a keresztény családokat existenciájukban tönkre teszi, a keresztények ingatlanait potom árákon mások kezébe juttatja, és a takarékpénztárt eképen az egész vidék átkává teszi.

Nézzé meg az ügyész ur, hány zsidó ellen kért árverést? Hány zsidónak adatta el a vagyonát? Hány zsidó vett keresztény birtokot és viszont? De jól tennék az igazgatóságnak keresztény s leginkább a papi tagjai is, ha ezen kérdésekkel ők is vesződnének, s nem engednek hibeik pusztulását. (Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy a zsidó pontosabban fizet, s nem engedi az árverést, melynek csak ő adná meg az árát. Szerk.)

Szintoly zilált kezd lenni az itteni kaszinó helyzete is, ez az eddig csendes aluszékony he-

lyecske, melyről alig lehetett éveken át valamit hallani.

Most csupa „lovagiaságtól“ forrong.

Mintegy egy éve annak már, hogy két államhivatalnok komolyan összekocant, és formális verekedés lett a vége, mely azután a kir. járásbírótság fenytő osztályánál nyert az egyik félnek elítélésével véget. Ez az elítélt fél Rziha adótárnok volt, a kit időközben innét áthelyeztek, míg ellenfele Karell Ferenc maig is itt adóellenőr.

Hetek és hónapok mulva most belekeveredett a dologba Fabián járásbírósi jegyző, s a kaszinó választmányánál Karellnek kigolyóztatását indítványozta. A választmány ezt titkos voksolással egyhangulag megtagadta, mire Fabián s néhány társa kilépéssel fenyegetődtek.

Most pedig a dolog „lovagias“ uton vajudik, a komoly publikum nem kis mulatságára, mert az ily vidéki kis városban valóban nevétség, ha ilyen „lovagias“ viszketeg nyilvánul, mintha nem lenne elég munka sem a járásbírósnál, sem az adóhivatalnál. r. l.

Ujdonságok.

Adományok. A nyitrai keresztény nőegylet javára a nyitrai takarékpénztár 50 frtot, hitelbank 25 frtot, a kereskedelmi és hitelintézet 25 frtot, az iparbank 10 frtot és Petrovics Lászlóné urnó pedig a mult évben 10 frtot adományoztak. Fogadják érte az egyelet hálas köszönetet.

Halálozás. Paulovics Gyula nyitrai adótiszt, f. hó 21-én szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt. — Toller Gábor, szenici plebános, a nyitrai kórházban jobb létre szenderült. — Galgócon pedig Dölle Gyula az ottani polg. iskola igazgatója f. hó 21-én rövid, kínos szenvedés után tanügyi működésének 35-ik, igazgatóskodásának 25-ik esztendejében, 53 éves korában költözött el az élők sorából. Nyugodjanak békében!

A kath. kör közgyűlése. A helybeli kath. kör márc. 5-én, jövő vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagok tisztelettel meghívhatnak. Targysorozat: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, a pénztáros jelentése, a tisztviselők (elnök, alelnök, titkár) választása, esetleges indítványok.

Az új nyitrai kanonok. A Hivatalos Közlöny keddi száma (febr. 21.) hozta Nemecsek Ferencnek, a rajeci esperes-plebánosnak, nyitrai kanonokká történt királyi kinevezését. Ritkán foglalkozunk a mai kitüntetésekkel, mert ritkán találjuk meg azt az erkölcsi ellenértéket, mely csak az igaz érdemben keres tárgyat a jutalmazásra. A jelen esetben kivételesen járunk el, a mint — meggyőződésünk szerint — kivételes maga ez a kinevezés is. Egyenes utat látunk vezetni ehhez a kinevezéshez, a minőt csak a nagy próbákra állított és ezen próbákat — azt mondhatnók — hősiiesen kiállott egyenes jellem szokott bejárni. Ez az, a mi ennél a kinevezésnél imponál; látunk mögötte tiszta muljat, fedhetetlen hazafiságot és erős, csabító próbákon szep-lőtellenül keresztülment papi jellemet. Nem kérdezzük, ugyan ki ez az új kanonok s mi juttatta e megtisztelő állásra? Hanem hallatára rögtön rámondjuk: ez megérdemelte. A rajeci néppárti megyei választások országos feltűnést keltettek két év előtt. Az első választást Trencsénvármegye urai megsemmisítették, meg a másodikat is. A rajeciek újból három néppártit választottak megyebizottsági tagnak. A harmadik választásnál maga Szalavszky ment el Zsolnára s magához hívatta Nemecseket, hogy lebeszélje. Nemecsek nem ment hozzá, mert kötelessége a választásnál ott-hon tartotta. Ezért a tiszteletbeli kanonokságra történt felterjesztését másfél év előtt a kormány visszautasította. A főispán is gondoskodott róla, hogy Nemecsek megtudja, mi vezetheti kanoniára. Nemecsek mégis tántoríthatatlan maradt, mert egész életében amint magyarságában, úgy a jellem dolgában is az elvek embere volt. De nemcsak mint polgár volt ő mindig ilyen; buzgó, fed-

hetetlen papnak is bizonyult hosszú pályáján. Midőn pedig hireink ilyennek festik előttünk Nemecseket, mi legelőbbre tesszük benne az ingathatlan jellemet, mert korunk ennek hiányában szenved leginkább s ezért megérdemeltnek tartjuk kinevezését. A stréberek korában jó erre rámutatni, hadd lássa a világ, hogy az egyenes ut mégis a legjobb s nem is marad jutalmazatlanul. A papnál pedig a legszebb dísz, mely mindennel fölér. Ilyen tudatban üdvözöljük az új kanonokot.

A nyitrai nemzeti színház folyó szezonja a következő 3 előadással végződik: Február hó 28-án kedden rendes helyárrakkal: Dreyfus kapitány, nagyhatású és érdekesítő színmű, melyben az egész világ közvéleményét foglalkoztató pernek összes szereplői jelenetelve vannak. Nyitra először. Ezen nevezetes színdarabot Magyarország minden nagyobb városában a közönség óriási érdeklődése mellett adták. Március hó 1-én szerdán, utolsó előtti előadásul másodszer rendes helyárrakkal: Dreyfus kapitány. Március hó 2-án csütörtökön, utolsó és ünnepi díszelőadásul köz-kívánatra harmadszor: Aranylakodalm, látványos történelmi életkép az 1848—49. évekből, csata-jelenetekkel, dalokkal és táncal. A színtársulat ezzel befejezi nyitrai működését és pénteken reggel új állomására Nagy-Szombatba távozik. Fogadja a t. közönség a színtársulat iránt 3 hónapon keresztül tanúsított támogatása és érdeklődéseért hálas köszönetünk nyilvánítását. A bérlet letelvéen, az összes páholyok és ülőhelyek szabadok. A volt bérlek helyei részükre ezen 3 előadásra hétfőn délig fenntartatnak. *Mezői Béla*, a nyitrai nemzeti színház igazgatója. *Az intendáns.*

Felolvasások. A nyitrai kath. körben ugy mint azelőtt minden évben, a nagybójtai vásárnapokon felolvasások fognak tartatni, még pedig délután fél 5 órakor. Az első felolvasás ma d. u. lesz, s tartja Turchányi Tihamér nyitrai főgimnáziumi tanár. — Március hó 5-én nem lesz felolvasás, mert akkor tartja a kör rendes évi közgyűlését. — 12-én és 19-én pedig szintén délután fél 5-kor dr. Mihalovics Ede és dr. Franciscy Lajos theologiai tanárok a felolvasók. — Ezen annyira kedvelt s oly tanulságos és élvezetes felolvasásokra felhívjuk a nagy közönség figyelmét. Vendégeket ez alkalomra szivesen lát a kör.

A főkapitány ur figyelmébe. A „Korona“ fogadó környékén oly rendkívüli bűz szokott elterjedve lenni, hogy az arra járók feje megfájdul tőle. A városi főorvos ur ott szomszéd-ban lakik ugyan, s a rendőr egész naphosszat vesztegel a fogadó sarkán, de a bűz úgy látszik már megszokták, s azért fel sem tűnik nekik. Ez okból tehát ezen az uton irányítjuk ezen anomáliára a főkapitány ur beces figyelmét.

Tüzeset. Február hó 20-án éjjel 1 órakor a régi kórházzal szemközt levő s Nyitra Richter Samu tulajdonát képező takarmánykazlak közt tűz támadt. A tűzoltóságnak sikerült 2 kazlat megmenteni, míg 3 kazal földig égett le. A tűz valószínűleg ugy támadt, hogy hajléktalan csavargók, kik a kazlakban éjelezni szoktak, véletlenségből felgyújtották.

A „nyitrai botrány.“ Készakarva hallgattunk azon sajnálatos incidensről, melynek a nyitrai kath. kör színhelye volt e hó 13-án. Mint-hogy azonban a budapesti s utána a vidéki sajtó az esemény megtörténte után 8 nappal gyűlöletes színben akarja feltüntetni a katolikus körre nézve, röviden előadjuk, mint ahogy azt jelen volt tanuktól hallottuk. — Az estélyen 140 személy vett részt, (nem pedig mint sajtóhiba következtében tévesen jelentették 40). Köztök egynéhány honvédtiszt is, kiket a kör nagyon szivesen látott. F. V. hadnagy azonban éjjel táján egészen borközi állapotban jelent meg. Igaz sárosan, csak bluzban, de addig míg ő a kör egy mellékhelyiségében mulatott, ahol máskor a kör két billiardja van elhelyezve, ügyet sem vetettek reá. Csak ugy három óra tájban, mikor még két üveg pezsgőt megivott, bement a táncterembe, s ott boros jókedvével zavarta a táncot, a cigányt folyton ölelgette, mi a jelenlevő táncoló közönségre felette

kellemtelen volt. A többi honvédtisztek akkor már nem voltak ott. Midőn a tánczavarás ismétlődött, Fellner táncrendező többektől kérdezte mit csinálnak, mire a hadnagyot kihívatta a szomszédos szobába, s utalva a tőrhetlen zavarásra kérte, hogy nyugodtan viselkedjék. Midőn ezt megtárgyalta, akkor kérte, hol a meghívója? A hadnagy, ki felhevülve volt, viszont azt kérdezte: Kicsoda maga? Tisztességes uriemberrel van dolgom? Erre Fellner megbotránkozva visszautasította a kérdést, mire a hadnagy kétszer arculütötte. Ekkor dulakodás fejlett ki közöttük, de a terembe sietők azonnal szétválasztották. A tisztet tehát nem bántotta senki, az egy Fellner táncrendezőn kívül, ki csak a saját védelmére elegegett vele tusába. Azután Deák János, a tiszt egy ismerőse, szépen csendesesen kivette. Hazajövet azután mellébe lött egy kis kaliberű revolverrel; mint halljuk azonban sebétől felgyógyul. — Nem igaz tehát, hogy 25-en rárohantak, mert nem nyult hozzá senki a megtámadotton kívül; nem igaz, hogy a fejét a billiardhoz verték, mert a teremből mindkét billiard ki volt szállítva; végül nem igaz, hogy az egészen bármily ellenséges színezete volt volna a honvédtisztkar ellen; kiket, ellenkezőleg, igen szívesen láttak a kör mulatságán. — Utalunk egyébként a két helybeli zsidókezekben lévő lapra, melyek azt hiszik, teljesen pártatlanok, a dolgot egészen így adják elő.

A zobori kápolna új oltárára és a kápolna esztergomi kápolnájához hasonlóan, van szerencsém. annak eredményéről a következőkben elszámolni. Adakoztak: Bende Imre nyitrai püspök 200 frt, Császka György kalocsai érsek 100 frt, Latkóczy Imre 25 frt, dr. Bangha István 20 frt, Bohunka Géza 20 frt, Berverth Antalné 15 frt, Huszár István 15 frt, Sándor Pál és családja 15 frt, nyitrai Iparbank 20 frt, nyitrai Takarékpénztár 10 frt, nyitrai Kereskedelmi bank 10 frt, nyitrai Hitelbank 20 frt, Juhász Sándor 10 frt, dr. Janits Imre 10 frt, Pongrácz Kálmán 10 frt, Rieszner Károly 10 frt, Tombor Kornél 10 frt, Juhász Vince 10 frt, Graeffel János esztergomi apát-kanonok 25 frt, dr. Lakits István 10 frt, dr. Kósa József 10 frt, Csernyák Antónia 10 frt, Mayer Károly 10 frt, Flesch József 10 frt, esztergomi Főkáptalan 25 frt, Kiss Mihály 5 frt, Rákóczy József 5 frt, Bócz Antal 5 frt, Palásthy Vilmos 5 frt, Szécsi Ferencz 5 frt, Toifél József 5 frt, Nécsy Endre 10 frt, Wagner József 20 frt, Jeszenszky Alajos 10 frt, Balázsovics Józsefné és családja 5 frt, Faschler Ferenc és neje 10 frt, Freund Jolán 5 frt, Belák és Szabó családok 5 frt, Ronchetti József 7 frt, Endrődy Gyula 2 frt, dr. Rudnay Sándor 5 frt, Rédeky Géza 2 frt, Ocskay László 2 frt, dr. Gutvill Pál 3 frt, dr. Dudek János 1 frt, Kmettykó Pál 1 frt, Kutvaszer István 5 frt, Held Viktor 1 frt, dr. Franciscy Lajos 2 frt, N. N. 1 frt, Prihoda Lajos 1 frt, Tarzó Ferenc 1 frt, Belák József 2 frt, Mazóly Antal 1 frt, Török Vince 1 frt, Markhot Gyula 5 frt, Crausz Vince 2 frt, Csernyánszky Lajos 1 frt, Kubinyi Eadréné 2 frt, Mész Sándorné 2 frt, Mész Sándor 3 frt, Bokros János ifj. 1 frt, Sevesik Gáspár 2 frt, Majthényi Géza 1 frt, Thuróczy Etel 3 frt, Braunsteiner Mihály 2 frt, Dusinszky Lipót 2 frt, dr. Biringer Ferenc 5 frt, Zongor József 1 arany, Buzna János 1 frt, zobori táncmulatságból 13 frt és 1 arany, Puchovszky Bálint 1 frt 80 kr, Kondor István 2 frt, Bieliczky Elek 2 frt, nyitrai káptalan 20 frt, magán uradalomban történt bírságból 5 frt, Rutkovszky János 2 frt, Kirchner Antal 1 frt, özv. Turzó Józsefné 3 frt, Guderna Béla 2 frt Kápolna perselyéből 24 frt, zabori jéggyirtokosság pénztárából 17 frt, gr. Batthányi Vilmos 5 frt, Markovics János egy szőnyeget. A gyűjtés végösszege 914 frt o. é. Midőn a szíves adakozóknak a nyilvánosság előtt is köszönetet mondok, egyszermind kérem, miszerint kegyességüket ezen kápolnától a jövőben se vonják meg, kiváltképpen pedig, miután a kápolna minden pártfogó nélkül áll fenn, annak most már létező 40 frtnyi alaptőkéjét bármilyen csekély adományaikkal gyarapítani szíveskedjenek. Nyitra, 1899. február 16-án. Markovics János, gyűjtő.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott. A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott ismét május hó első hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután, vagyis április hó 30-án és május hó 1-én fog megtartani. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lokereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt fölkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitány hivatalnál rendelkeznek.

Lelki szent gyakorlatokat a tanítók számára Pruszkán I. e. március hó 13-án fog tar-

tani a plebániái templomban főtiszt. Midlinszky József jézustársasági tag Nagyszombatból. E végből Chocholus Bálint a pruszkai esperesi kerület tanfelügyelője egy felhívást küldött a kerületben működő katolikus és állami tanítóknak, melyben felkéri, miszerint f. é. március hó 13-án 8¹, órakor a pruszkai plebánián megjelenni szíveskedjenek és ezen lelki szent gyakorlatok részvegyenek, mely lelki sz. gyakorlatok a husvéti gyónás és sz. áldozás elvégzésével össze lesznek kötve. Minden résztvevő mint szívesen látott vendég reggeli és ebéddel a plebánián ellátva lesz. A lelki szent gyakorlatok délutáni szentségimádsággal és litániával véget érnek és a tanító urak újjászülve, lelkileg megerősödvé és abban a tudatban térnek vissza állomásaikra, hogy mint a kath. egyház jó fiai husvéti kötelességüknek eleget tettek és a hívőknek is szép példát adtak.

Enyhe telek. Most, hogy a tavasz megint teljes napfényben mutogatja magát, alkalomszerűnek találjuk a megemlékezést ama különösen enyhe telekről, amikről a régi följegyzések megemlékeznek. 1327-ben a tél olyan lágy volt, hogy a fák már januárban virágoztak. Az aratást pünkösdkor már kezdték. Jakab napja táján pedig vígan szüreteltek. 1396—97 és 98-ban szintén csodálatosan enyhe telek jártak. Ekkor is korán arattak s igen kitudó borhoz jutottak. 1463-ban enyhe télre forró és száraz nyár következett, aminek következtében a boszniai folyók mind kiszáradtak. Az 1484-ik esztendő tele egészen tavaszias volt, a nyara pedig száraz. Ezen az őszön annyi bort szüreteltek, hogy egy részét ki kellett öntenni, mert nem volt elég hordó. 1572-ben a fák virágzása szintén januárban kezdődött. A rákövetkező februárban a madarak fészket raktak és tojtak. Az 1601-iki enyhe télre rettenetes szárazság következett, kiapaszta a kutakat is. 1607 és 1608 megint nem hozott telet s korán adta a tavaszt, 1622-ben az ideihöz hasonló hótalan télre szárazság felelt, rendkívüli drágaságot okozva egész Európában. Három évvel később a pacsirták már januárban szóltak. 1651 és 1652-ben enyhe tél és száraz nyár volt. A szőlő úgy megérett, hogy magjai valóságos aranyoknak látszóttak. Az 1656-ik tél szintén nem volt hideg s a méhek már áprilisban hozzáálltak a mézgyűjtéshez. 1660-ban olyan lágy volt a tél, hogy január teljesen virágos és madárdalok lett. Ekkor megint száraz nyár állt elő, még pedig olyan mértékben, hogy a tengerek kiszáradni kezdtek s itt-ott a beléjük sülyedt épületek omladékait látni lehetett. Ilyen tél és ilyen nyár volt Magyarországon 1666-ban is. Hát bizony ezek a régi följegyzések az idej nyárra nem igen biztatók, mert ha enyhe telekre eddig majdnem mindig száraz nyár következett, akkor most is alighanem úgy történik. Arra ugyan kilátás van, hogy sok és jó bor lesz, de hát mi vigasz ez, mikor a hamisítások révén a jó bort sem igen meri meginni a szegény exlexes magyar.

Csere-csala. Kaiser Mór Udvardon, Herczog Miksa Farkasdon nem volt meglegedve tanítói állásával. El is határozta, hogy segíteni fognak egy a bajon, a mint lehet, s minden áron előbb állást akart cserélni a két megnevezett tanító. Meg is jelent, e szándékot kinyilvánítandó, az izr. elnökségnél Kaiser Mór, de mily meglepetés érte, midőn az elnök végig néz rajta (mindkettő vörös) s e szavakkal utasítja el: „szörérszört“ mi nem cserélünk! Most e napokban azonban mégis teljesedésbe ment óhajok egy része, mivel a párkányi megüresedett állásra Kaiser Mór megválasztván s így Herczog Miksa Udvardra került. Most így a farkasdi izr. iskola van ismét tanító nélkül, kik azután ismét ne fogjanak, mint évek előtt, egy építőkereskedőt tanító helyébe.

Ez is közbiztonság. Vasárnap, kedd és esütőtörték estéken minden farkasdi legény meglátogatja imádját. Van reá eset, hogy csapatokban is berontanak egy konyhára s a ki nagyobb előnyben részesül; az marad ott a hajnali órákig. Így maradt ez szokássá apákról-fiukra. Említett estéken élénkebb a tőzsde, az utcákon fűtőrészek, dalolnak és kiabálnak, de még verekszenek is gyakran pld. akkor, ha véletlenségből az alvégi legény felvégre vagy fordítva jár. A határt képezi a város közepén nyuló országút, városháza, s óvoda. Ezen a középponton keveset forog a legénység mivel itt rúndnak kell, mert muszáj lönynyel. Így gondolkodik a bíró, itt nyugszanak a strazsak (ejjeli órák) s a gyéren megjelenő esendőség is a nagyobb súlyt ide fekteti. Így azután

a mellék-utcákon a két bakter bariton hangja is melleleg kiméltetve, gyakran a siri csendet a legénység garázdálkodása s rendetlenkedései megváltoztatják, különös mértékben azetik ez a sötét éjszakákon és holdtöltekor. E hó 12-én a szokásos lányos estén Seres Dávid tekintélyes gazda 19 éves fia szintén ellátogatott szíve választottjához, mely ut végzetessé vált reája. Ugyanis Varga Danyi görbe szemmel nézte a látogatást s meglesvén Seres Károlyt, kijövet onnét olyan útést mért egy karóval fejére, hogy eszméletlenül viték az arra menők a szülői házba. Két napi orvosi kezelés után, nagy fájdalmak között Seres Károly, szüleinek egyetlen gyermeke, megszuant élni. Testét felboncolták, óriási néptömeg a legnagyobb részvét mellett kísérte őt ki örök nyugalomra az ev. ref. temetőbe. A gaz tettes pedig megszökött, mihelyt a beállott halál híre fülébe jutott, — de miért késett a letartóztatással az előjáróság?

Szokatlanul ritka csalást követtek el Münchenben a táviróval. A bajor fővárosba öt távirati utalvány érkezett Greisenfeldből, mind-egyik 2000 márkára. Miután a távirati utalvány a külsőségeknek teljesen megfelelt, az illető hivatalnok kifizette a jelentkezőnek a 10,000 márkát. Később azonban kisért, hogy Greisenfeldben egyáltalában nem adták fel pénzt, sőt el sem küldötték onnan a táviratot. Több táviratisztviselőt gyanuba fogtak, kiknek azonban valameynyinek sikerült tisztázni magát. Az igazgatóságot vegre egy leány vezette nyomra, akit kedvese eltasztított magától. Ez boszúból feljelentette volt szeretőjét, egy elbocsátott postatisztet, aki midőn vállatára fogták, beismerte a csalást, melyet oly módon hajtott végre, hogy egy erdőben felmászott a távirda-póznára, kettévágta a távirda-sodronyt és egy magával hozott ugynevezett zsebtávirógéppel elküldötte Münchenbe az öt utalványt. Aztán pedig, mikor a szabályszerű távirati értesítést megkapta, hogy az utalványt átvették, ismét egybekapcsolta. A címettel, egy cinkostársával a pénzen megosztzkodtak, amint most osztzkodnak a büntetésben.

Gabona-árak a nyitrai piacon: Buza 9.20—9.60. Rozs 7.30—7.50. Árpa 6.70—7.10. Zab 5.80—6.00. Kukorica 4.60—4.80. frt mm.-kint. Liszt ára: (Szurmay József lisztkereskedésében.) Nulla 20 kr. — 1. sz. 18 kr. — 2. sz. 16 kr. — 3. sz. 15. kr. — 4. sz. 14 kr. — 5. sz. 13 kr. — 6. sz. 12 kr. — 7. sz. 10 kr.

Nyilt tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

Több rendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági- és egyéb magfeleket, különösen répa-magvakat, mint Mauthner-féle magvakat hoznak forgalomba.

E miatt kötelességemnek tartom, egyrészt a gazdaközönség tájékoztatásul, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek megvédéseül kijelenteni, hogy a vidéki ismételadoknál csak azon gazdasági és kerti magvak tekinthetők valóban cégemtől származóknak, melyek vagy

az én ólomzárammal,

vagy egy allo

medvét jelképező

törvényszékieleg bejegyzett védjegyemmel, vagy mindkettővel ellátott zacskókban, vagy zacskókban vannak.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magnagykereskedés
Budapest, VI., Andrassy-ut 23. sz.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírt el nem mulaszthatom, hogy a

„Nemzeti“ baleset biztosító társaság népbiztosító osztályának

Budapesten, illetve annak főgynökségének Nyitrán, (Hid-utca 27. sz.) ez uton is köszönetemet kifejezem, azért, hogy f. évi február 3-án elhalt nőm Porubszky Anna után, ki nevezett társaságnál biztosítva volt, a biztosítási összeget gyorsan és minden levonás nélkül a mai napon kifizette. El nem mulaszthatom egyúttal minden családfőt arra figyelmeztetni, hogy hozzátartozóit ezen társaságnál, melynek díjtételei olcsók, biztosítsa.

Nyitrán, 1899. február 15.

Porubszky István,
Nyitra, Tóth Vilmos-utca 3.

Közgazdaság.

Néhány szó szőlőink feljavítása érdekében.

A laikus közönség el sem hiszi, hogy mily nagy mérvű az a pusztítás, melyet a filoxerának romboló munkája — az utolsó 15 év alatt — végzett hazánkban. 1884-ben szőlőterületünk még jóval meghaladta a fél millió katasztrális holdat s 10 év múlva ezen területnek már csak egy harmada terem. Ha pénzösszegben akarnánk e kárt kifejezni, hetekig is dolgozhatnánk az erre vonatkozó statisztika összeállításával s még akkor sem lennénk képesek egy oly adatot nyerni, mely hű kifejezője lenne a tényleges állapotnak, mert hisz a veszteség nemcsak magát a szőlőbirtokost érte, hanem az erdőbirtokost, napszámost, állami kincstárat egyaránt. Igen természetes, hogy ily körülmények között mindenki arra gondolt, miképen lehetne elpusztult szőlőterületünket felújítani s ezzel a nemzeti jövedelemben beállott óriási veszteséget némileg ellensúlyozni. Ott, a hol a baj nem egy embert ér, hanem egy egész országot, az egyes ember vajmi keveset tehet. Ez az igazság törvényhozásunkat arra készítette, hogy a szőlőfelújítás kérdését maga az állam vegye kezébe s törvényes uton, törvényes eszközökkel hasson oda, hogy a népek ezreinek újból visszaszadassék az a keresetforrás, mely évente milliókat hozott forgalomba. A törvényhozás kezdeményező lépése, ideája csakhamar testet öltött, mert a mint tudjuk, létrejött a szőlőtelepítési kölcsön törvénye, mely úgy a nagybirtokosnak, mint kisgazdának kezébe adja a fegyvert a régi arany napok kiküzdésére.

Sokan és sokat vitatkoztak már e kérdésről, helyesebben arról, hogy vajjon meg lesz-e tödvös fogantja ezen törvénynek, vagy sem. Mi nem bocsájtjuk ezúttal annak fejtegetésébe, hanem elfogadjuk a többségnek azon véleményét, hogy e fegyver kétélű fegyver s épen ezért alábbi sorokban tanácsokat óhajtok adni arra nézve, hogy az, aki kezébe vette már a fegyvert, miként járjon el szőlőjének művelése tekintetében, ha nem akarja azt, hogy a fegyverrel önmagát sebesítse meg.

Köztudomású, hogy minden növény csak akkor képes diszteni, akkor képes jó termést adni, ha bőségesen áll rendelkezésére az a tápanyag mennyiség, melyből szervezetét felépítheti. Hogy a szőlőre nézve ez a szabály szintén érvényes, azt bizonyítgatnunk felesleges és épen azért a szőlőművelés sikerének alapját az képezi, hogy vajjon rendelkezik-e az illető talaj, melyen a szőlőt kultiváljuk, elegendő tápanyaggal. Ha nem rendelkezik, úgy igen természetesen gondoskodni kell arról, hogy az mesterséges uton pótolassék. Az a kérdés már most, hogy ez a pótlás istálló-

trágyával, vagy műtrágyával történjék-e. E kérdésre válaszunk az, hogy ott, hol a talaj fizikai állapota jó, ott a műtrágya kizárólagos alkalmazása teljesen célravezető, ellenben ott, hol a talajnak fizikai tulajdonságai is javításra szorulnak, ott a műtrágyák mellett az istállótrágyának is kellő szerepet kell juttatni. A forgalomban levő műtrágyák közül a nitrogéndús chilisalétrom a szőlő vegetációját nagyban előmozdítja; de miután általános tapasztalati tény az, hogy a chilisalétromnak nagy mennyiségben való használata különösen a szőlő levelének és venyigejének fejlődését mozdítja elő a gyümölcsstermelés rovására, szabályul kell venni azt, hogy tőkénként 20—30 grammnál nagyobb mennyiségét ne használjunk; ez a mennyiség azonban határozottan előmozdítja már nemcsak a level és venyige fejlődését, hanem a gyümölcsképeségét is.

A kálitrágyák közül a klorkáli és a kén-savas-káli használható és pedig homokos földön a kén-savas-káli, nehezebb talajon a klor-káli. A foszforsav trágyák közül a vízben oldható szuperfoszfátnak kell előnyt adni, mert ez még a könnyű homoktalajon is gyorsan megkötetik s nem kell attól félni, hogy az esők vagy hóolvadások kimosják. A foszfortrágyák nemcsak a gyümölcsstermet növelik, hanem a bor szesztartalmát is fokozzák.

A mi ezen műtrágyák alkalmazását illeti, arra nézve általános szabályul álljon az, hogy azokat nem a töke nyaka körül kell elszórni, hanem egyenletesen az egész területen és pedig a chilisalétromot sekélyen kell alátakarni, a káli és foszfortrágyákat pedig legalább is 20 cm. mélységre. Nem áll az, hogy ily sekély alátakarással a hatás elmaradna, mert a műtrágyákat a szőlőgyökereinek a legvékonyabb részei veszik fel és nem a legvastagabb gyökérágak. Az alkalmazandó trágya mennyiségét illetőleg több körülmény gyakorol befolyást, így pl. 1. a föld minősége, a melyre nézve határozott választ csak egy kísérlet adhat, továbbá 2. a szőlő kora, mert pl. fiatal korban többre lesz szükség, mint idős korban, 3. az elérendő cél, mert pl. finom bortermelésnél a foszforsavdús, tömegbor termelésnél pedig inkább nitrogéndús trágya használandó.

A trágyázásra vonatkozólag most elmondott tanácsok követése lényegesen hozzájárulhat a szőlőtermés szaporításához, miért is ajánljuk azokat szőlőgazdáink figyelmébe.

Irodalom.

Az általános választói jog. Irta dr. Franciscy Lajos, Budapest, 1898. 8-rét, 33 lap. A parlamentarizmus behozatala óta mindig napirenden van s legújabbban nálunk is fölmerült a kérdés: vajjon részüljön-e minden állampolgár a törvényhozási hatalomban és ha igen minő feltételek alatt? A magyar közvélemény a választói jog kiterjesztését határozottan sürgeti, de hogy minő mérvben terjesztessék ki az, arra nézve a felfogások és kívánások nagyon megoszolnak. Legtöbbször az általános választói jogot hangoztatják. Erre való tekintettel rendkívül érdekes Franciscy dr. tanulmánya, mely az általános választói jog erkölcsi alapját, határait, előnyeit és hátrányait fejtegeti. A tartalmas füzet ára 40 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

Szaicz Leó, a katolikus újságírás magyar uttörője. Irodalomtörténeti tanulmány. Irta Leskó József. Szaicz Leó eddig kiderített munkáinak jegyzékével. Budapest, 1898. 8-ad rétt, 99 lap. Szerző önálló kutatások alapján készítette tanulmányát s eme érdemes egyházi íróknak, a toll avatott mesterének a helyét egészen jól jelöli meg irodalomtörténetünkben. Eddig íróink legnagyobb részben csak úgy odavetőleg szóltak Szaiczról, ha el is ismerték derekas írói tehetségét. Ebből az értékezésből láthatjuk, hogy Szaicz a mely hű szolgálja volt egyháznak, ép oly hű fia volt hazájának is. Nyakas, igaz magyar és hű katolikus, a ki hazája jussából és egyháza igazából nem engedett semmiféle erőszaknak. E mellett olyan tudománnyal és oly jeles írói tulajdonokkal rendelkezett, a melyeket még ellenfelei is kénytelenek voltak elismerni. Mindezeket a szerző élénk, magyaros és élvezetes előadásban, számos példával igazolva mutatja be s egyúttal világos képét rajzolja meg azon korbéli irodalmi viszonyainknak és társadalmi állapotainknak is. A csinosan kiállított füzet ára 80 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28. szám.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ó császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legkezebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHA KAT,
Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalgyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, oszillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megesztését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra béraentve küldök. 39—52.

Műhímezés

Templom és kápolna berendezések

Egyházi ruhák és felszerelések

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos!

Alapított 1869-ben

NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyveket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városházator 3. sz.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánc 60 krajcár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon ki-tüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegetkarító. 22-26

Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei al-paccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor

főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik

Tanítók figyelmébe!

Népbiztosítások kötésére **ügynökök** kerestetnek.

Tisztességes mellékfoglalkozás, különösen néptanítók számára, kik megfelelő provízió mellett felvetnek. A próbaidő letelte után pedig **fix fizetés mellett** alkalmazást nyernek.

A „Nemzeti népbiztosítási osztály” főügynöksége

Nyitrán, Hid-utca 27. sz.

H i r d e t m é n y.

A nyitrai légszeszvilágítási részvénytársaság felszámolás alatt a keresk. törv. 206. §-a értelmében ezennel köztudomásra hozza, hogy a felszámolás a következő eredménnyel fejeztetett be:

A légszeszmu eladásából, az ingók és az activ követelések értékesítése után betolyt összegből mindenekelőtt az 1898. évi júl. hó 14-én tartott utolsó közgyűlés határozatai értelmében az összes tartozások és a felszámolással járt költségek és kiadások fedeztettek. A felszámoló bizottság határozata, ugys a törvény követelményei szerint letétbe helyeztetett, aztán a lejárt, de eddig beváltásra be nem mutatott szelvényekre eső összeg. Az ezek után fenamaradt készpénzösszeg

127,351 frt 52 krt szóval Egyszázhuszonhétézerháromszázötvenegy frt és 52 krt

tesz ki, mely összeg **1200 drb részvényre** felosztva, azt az eredményt adja, hogy minden egyes részvényre **106 frt szóval százhat frt** esik, a 151 frt 52 kr maradékból pedig a még felmerülő kisebb kiadások fedezve lesznek.

Az egész összeget a nyitrai iparbank részv.-társaságnak utaltuk át azzal a megállapodással, hogy a nevezett pénztintézet köteles lesz a nyitrai légszeszrészvényeket

f. 1899. évi február hó 15-től kezdve egyenkint 106 frttal

beváltani, a miért is a t. részvényeseket ezennel felhívjuk, hogy a részükre kiutalt részvényellen-érteket a nyitrai iparbanknál a részvények és a le nem járt szelvények átadása ellenében **egy éven belül** annál is inkább fölvenni sziveskedjék, mert az egy éven belül föl nem vett tőkék bírói letétbe fognak helyeztetni.

Végre értesítjük a t. részvényeseket, hogy a lejárt, de eddig beváltásra be nem mutatott **szelvényekre eső összeget** szintén a nyitrai iparbanknál letétbe helyeztük és hogy azok **az öt évi elévülési időn belül** a nevezett pénztintézet által beváltatni fognak.

Kelt Nyitrán, 1899. évi február 5-én.

A FELSZÁMOLÓ BIZOTTSÁG:

3-3.

Dr. Janits Imre s. k.
elnök.

Dr. Kürth Dávid s. k.
Endrődy György s. k.

Juhász Sándor s. k.
Kramer Adolf s. k.

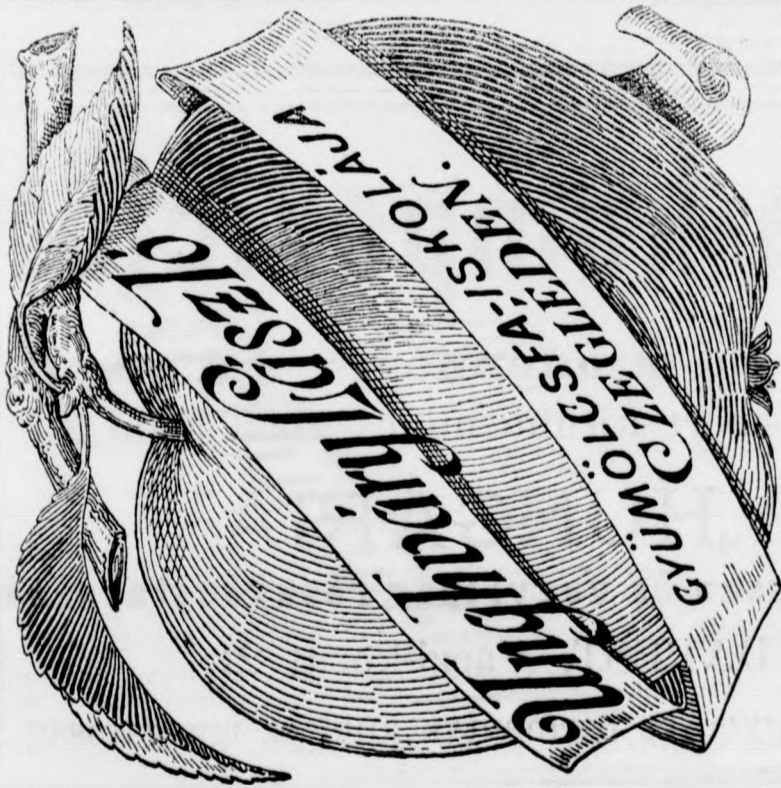
Ocskay László s. k.
Morton József s. k.

A felügyelő bizottság:

Felsenburg Bernát s. k.
Hradil Ferenc s. k.

Mercáder Ede s. k.
Dr. Biringer Ferenc s. k.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos!

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakolás vagy túlságosan kővített talajban állítottatik elő. A gyümölcsfajok bollogalt **Be-reczki Máté** mezőkovácsbázi birneves telepéről való. **Ugy magasdereki, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, ősi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerei, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45-50 kr. Nagyban vételeknél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaurítás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krt, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagyban telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonok 1000-re azok erőssége szerint 5 frt 80 krtól 19 frt-ig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény.

Levél-cím:

Ungváry László

gyümölcsfa-iskolája Cegléden.

!! Teveék árjegyzéket kérni !!

3-4.

FŐKERTÉSZ,

30 éves, nős, gyermektelen, ki a kertészetnek minden ágában, nevezetesen a disz-kertészethen, faiskola és zöldségtermelésben teljesen otthonos, Ausztriának legkiválóbb kertészeiben megfordult és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. *jelenlegi állását mással kívánja felcserélni.*
legkésőbb **márc. 15-étől ápril 1-ig.**

Cím a „Nyitrai Megyei Szemle” kiadóhivatalában.

1930/1899. szám.

Csődhirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék mint csődbíróság részéről közzé tétetik, hogy **Róth Samu** nyitrai bejegyzett kereskedő bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a kereskedelmi csőd megnyitott.

Csődbiztosul **Névény Ignác** törvényszéki bír. tömeg gondnokul **dr. Radó Gyula**, helyettesül **dr. Würmer Károly** nyitrai ügyvédek nevezettek ki.

Felhívják mindazok, kik az általános csőd-tömeg ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket **1899. évi március hó II. napjáig** bezárólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig, ezen kir. törvényszéknel, az **1899. évi április hó 12-ik** napjára d.-e. 9 órára e törvényszék Tóth Vilmos-utca 2. sz. 1-ső emelet 1. sz. szoba helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás hatánapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. XVII. törv. cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csődtömeg ellen az idézett csődtörvény 126—129. §-aiban foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentsek, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhívják továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeg gondnoknak jelentsék be, s az általuk birt dolgokat a tömeg gondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogukat nem érvényesítik, azok a csődtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csődhitelezők felhívják, hogy **1899. évi április hó 15-ik** napján mint e célra kitűzött hatánapon, d.-e. 9 órakor a törvényszék fenn kitett helyiségeiben, a csődválasztmány megválasztása végett, a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Nyitrán, 1899. évi február hó 11-én.

A nyitrai kir. törvényszék mint csődbíróság.

Geréb,
t. jegyző.

Sándor,
kir. törv. elnök.

Hirdetmények

jutányos áron felvétetnek a „Nyitrai Megyei Szemle” kiadóhivatalában.

RÉTAY ÉS BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

22-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Oltárok, szószékek, képeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb.

saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stílus és rajz szerinti szépen, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el. **Tervezetek, költségelőirányzatok** készséggel küldetnek.

Elvállaljuk továbbá **regi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb.** valamint **egész templomok belső berendezését, alapos ujitását, festését, márványozását és aranyozását**, ugyszintén azoknak **átalakítását**, melyeket kipróbált munkaerőnkkel a legszebben készítünk el **igen kedvező feltételek mellett.**

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e téren is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1898—1899-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

<i>Nyitra m.</i>	Galgóc, oltár-átalakítás.	<i>Borsod m.</i>	Szirák, lourdesi oltár.
"	Gerencesér, főoltár renoválása, új főoltárkép.	"	Bánhorváth, lourdesi oltár.
"	Darázs, egész templom renoválása, kifestése, üvegablakok.	"	Mező-Csáth, úrkoporsó.
"	Mocsanak, egész templom renoválása.	"	Felső-Nyárad, lourdesi oltár.
"	Kis-Baáb, egész templom renoválása.	"	Ozd, úrkoporsó.
"	Kis-Appony, egész templom renoválása és kifestése.	<i>Csanád m.</i>	Mező-Kovácshegy, főoltár.
"	N-Kér, új főoltárkép.	<i>Győr megye.</i>	Révfülu, két oltár átalakítása.
"	Nyitra, Apáca-zárda, tornaterem kifestése.	"	Gyirmóth, új oltár szentsírral.
"	Ratkóc, főoltár.	"	Gyarmath, Jézus Szíve oltár.
"	Krakován, két új oltár.	<i>Héves m.</i>	Pétervársár, úrkoporsó.
"	Hrádek, lourdesi oltár.	"	Csehi, oltár.
"	Szenic, főoltár és szószék.	"	Gyöngyös, Mária-oltár.
"	Bajna, lourdesi oltár.	<i>Hajdu m.</i>	Egyek, lourdesi oltár.
"	Csejthe, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár.	<i>Hont megye.</i>	Ipolynyék, főoltár.
"	Szered, Jézus- és Mária-szobor.	"	Deménd, lourdesi oltár.
"	Madunic, egész templom renoválása.	"	Adás, úrkoporsó.
<i>Pozsony m.</i>	Gerencesér, egész templom renoválása.	<i>J.-N.-Kun-Szolnok m.</i>	Rákóczi, oltár.
"	Sempte, Jézus- és Mária-szobor.	"	Török-Szt.-Miklós, oltár.
"	A-Dombó, egész templom renoválása.	<i>N.-Küküllő m.</i>	Bolya, főoltár és szószék.
"	Pudmerie, egész templom renoválása.	<i>Kolozs m.</i>	Bánffy-Hunyad, főoltár és szószék.
"	Halmos, egész templom renoválása.	"	Radnoth, főoltár és szószék.
"	Kajal, új főoltár és szószék.	<i>Moson m.</i>	Magyar-Kimle, új főoltár.
"	N-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása.	"	Horvát-Kimle, templom renoválása.
"	Jakabfalva, úrkoporsó.	"	Püski, új mellékoltár és oltárkép-renoválás.
"	Lamaes, új főoltár.	"	Nezsider, főoltár.
"	Cseszte, Jézus Szíve oltár.	"	Hegyeshalom, egész templom renoválása.
"	Szilines, főoltár renoválása.	"	Kiliti, egész templom renoválása.
<i>Komárom m.</i>	Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárak ujitása.	<i>Pest megye.</i>	Budapest, Angyalföldi országos tébolyda, főoltár.
"	Felső-Galla, egész templom ujitása.	"	Irgalmas nővérek, lourdesi oltár.
"	Szent-Péter, lourdesi oltár.	"	Erzsébet-kórház, oltár.
"	Gyalla, új főoltár.	"	Nagy-Maros, úrkoporsó.
"	Dad, egész templom ujitása és új főoltárkép.	"	Szent-Iván, úrkoporsó.
"	Kürth, lourdesi barlang szoborral.	"	Fajsz, oltár.
<i>Esztergom m.</i>	N.-Ólved, Jézus Szíve oltár.	"	Adony, Szt.-Háromság oltár.
<i>Bács megye.</i>	Szántóva, oltár ujitás.	"	Pomáz, főoltár.
"	Ó-Szivac, lourdesi oltár.	"	Taksony, főoltár.
"	Bajna, templom-renoválás.	"	Jakabszállás, lourdesi oltár.
		"	Kóka, Jézus- és lourdesi oltár.
		<i>Szabolcs m.</i>	Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárok.
		"	Nyiregyháza, úrkoporsó.
		"	Sibinj, főoltár ujitása.

Szőlőtrágya-kompozíciót

és szőlők alá való **mindennemű műtrágyákat** elismert kitűnő minőségben ajánl

A „HUNGÁRIA”
műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság
BUDAPEST, Váci-körút 21.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.